

חלק באלקי ישראל

על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, כלומר בעניני לכם ענינים גשמיים של היתר, אין לכם חלק באלקי ישראל. וכתבו על קרן השור, כמו שהשור עושה רק למלא תאותו כן תנהגו גם אתם. ומרן הגה"צ רבי משה מידנר זצ"ל ב' מאחז"ל (ברכות ח:) שקראו למטתו של מאן דגני בלי קריאת שמע מטה ארמית. שלכאורה במה חמור כ"כ פשעו ששכב לישון בלא ק"ש, שחז"ל אומרים עליו כיטוי כה נורא מטה ארמית? אלא שיהודי צריך בכל דבר למסור חלק לאלקי ישראל, ואם נשכב לישון בלא ק"ש ואין לו את כל הכוונות של ק"ש שיש ליהודי לפני ששוכב לישון, שהוא קורא שמע ישראל ואהבת את ה' אלקיך וכו' ובידך אפקיד רוחי, הרי מטה זו היא מטה ארמית שלא מסר ממנה מאומה להשי"ת.

והיונים בחכמת יונית שהיתה בהם ידעו זאת שהעיקר אצל ישראל הוא החלק בא' ישראל, זה כל האחיזה של יהודי, שאיך שהוא ומה שהוא ואפילו אם חוטא אבל יש לו חלק באלקי ישראל, שבכל פעולה שהוא עושה חושב על השי"ת. ולכן את זה רצו לעקור, שבעניני לכם לא יהיה חלק באלקי ישראל. כי ידעו שכאשר ישראל דבוקים בהשי"ת והוא ית' מתייחס עליהם להיות נקרא ה' אלקי ישראל או אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם. ולכן כדי לנצח את ישראל ולהכריעם רצו לנתק אותם ח"ו מהשי"ת, וכל גזרותיהם היו מכוונות למטרה זאת. וכדאיתא בגמ' (שבת כא:) שכשנכנסו היונים להיכל טמאו כל השמינים, לעם ישראל היו מאז ומתמיד אויבים שרדפו אותם, אך היונים עיקר מגמתם היתה לעקור את החלק באלקי ישראל, ולכן התנכלו לשמן שבו מדליקין המנורה, כדי לבטל את עבודת המנורה שהיא עדות שהשכינה שורה בישראל, ומקשרת את ישראל להשי"ת. וגם גזרותיהם על חודש מילה ושבת היו במטרה זו. דחודש ענינו אמונה, כי חמה מורה על חקירה ולבנה היא אמונה וישראל מונין ללבנה, וגזרתם היתה לעקור את האמונה המקשרת את ישראל להקב"ה, ומילה נכרתה עליה י"ג בריתות בין ישראל להקב"ה,

במדרש על הפסוק 'והארץ היתה תהו ובהו חושך על פני תהום שרומז על ד' הגלויות, איתא שמלכות יון נקראת חושך, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן, שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל. וכן איתא במדרש בפרשת בין הבתרים עה"פ 'והנה אימה חשכה וגו', שרומז בזה לד' מלכיות, וחשכה זו יון שהחשיכה וכו'. ותוינן מהמדרש שמזכיר את הגזרה של כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל שבה חשכו היונים את עיניהם של ישראל, ולא את שאר הגזרות שגזרו, שרצו לבטל את יסודות היהדות העיקריים חודש שבת ומילה, ורצו לטמא את בנות ישראל, משמע שהעיקר אצל ישראל הוא החלק שיש להם באלקי ישראל, ובגזרה זו החשיכו היונים עיניהם של ישראל, שהיה בה לקעקע ביצתן של ישראל.

וי"ל בזה דנהג עיקר העבודה של יהודי ותכלית שלו היא יש לכם חלק באלקי ישראל. כל תרי"ג המצוות הן עצות לובו תדבק, דהיינו שיש לכם חלק באלקי ישראל. אצל יהודי יש חלק באלקי ישראל בכל עניניו ובכל מה שהוא עושה. וע"ד וכתוב 'כבוד בניך תתן לי, וראשית ביכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך, ותרו"מ וחלה וכדו', שענינם שמכל דבר יש חלק למעלה. וכמו שאמר יעקב אבינו (בראשית כח) 'וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך, וכל אשר תתן לי מרומי על כל סוגי ההנאות, שמכל המציאות לא אטול דבר מבלי שעשר אעשרנו לך, ומכל ענין אמסור חלק לאלקי ישראל. וכמו שאמר מרן אדמו"ר בעל דברי שמואל זי"ע להרה"ח רבי אברהם פנחס שרשבסקי ז"ל שנכנס אליו לאחר נישואיו, ואמר לו בהתרגשות רבה את הפסוק (תהלים קלב) 'אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יצועי וגו' עד אמצא מקום לה', לא הוסיף טאמיה ע"ז והרא"פ יצא ממנו אתו התלהבות, שאמר לו בזה דרך עבודה שלמה לכל החיים, שהתכלית של יהודי ועבודתו היא עד אמצא מקום לה' בכל הענינים. וכמאמר מרן אדמו"ר בב"א זי"ע, כתבו

שקיי"ל כב"ה להלכה למעשה, הרי יונה קיי"ל כתרונהו. שבעצם הרי ללו בחנוכה ב' הענינים, אלא שנחלקו נר חנוכה אם עיקרו כנגד סוד מרע זולך או עיקרו כנגד עשה טוב שפי"ב

הענינים תליא הא בהא, קדושתו של לפי אמונתו, כלשון המורה נבוכים א בריש השו"ע, כשישים האדם אל גדול מלך מלכי המלכים הקב"ה אשר יך כבודו עומד עליו ורואה במעשיו היראה, שכאשר האמונה בהירה אצל ידע אליו היראה, שמתוך שידוע כי ידע כל מעשי בני אדם וכל מחשבותם, נזהר במחשבה דבור ומעשה. נמצא שה הוא ע"י אמונה. וכמ"כ להיפך, בקדושה, כל כמה שהאדם מוכן את יותר הרי אמונתו בהירה יותר. ואם שאלות באמונה או אי בהירות הר"ז לקל את דמו ע"י הפגמים. וכמו שהיה מו"ר בב"א זי"ע ששאלו את הרמב"ם זחיית המתים, ובמקום להשיב תשובה יא כתובה, אמר שמתוך שאלתם ניכר ת אסורות, ועי"ז נתקלקל דמם ועוליס שכאלו. כי כאשר הדם אינו מקולקל כלל שאלות כאלו. נמצא שהאמונה יך ההתקדשות של יהודי. ואלו ואלו דתליא הא בהא.

נאמר כאן ענין מהדרין ומהדרין מן שכמו שהאמונה היא בלי גבול ובלי ני קדושה הם בלי גבול ובלי סוף. וועשית הישר והטוב בעיני ה' ולא ין בזה שום הגדרות, ע"כ שייך בזה ין מן המהדרין, כל אחד לפי השגתו וע"כ במיוחד במצות חנוכה נאמר ומהדרין מן המהדרין.

ושבת היא ברית עולם ביני ובין בני ישראל. כל אלו מהווים את הקשר בין ישראל להקב"ה שאותו רצו היונים לעקור, ביודעם שכל זמן שישראל דבוקים בהשי"ת אין שום כח בעולם שיכול להשמידם, וכדברי הרמב"ם כמו"נ שמביא היסוה"ע (ח"ב פ"ג), שבשעה שיהודי דבוק בהשי"ת אין שום דינים יכולים לשלוט עליו, ואם הם רוצים להשמיד את כלל ישראל הדרך היא לעקור את דבקותם באלקי ישראל, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל. ואת ראו הם לעיקר בהשמדת הכלל והפרט.

"ומאויבי תחכמני" כמאמר מרן בב"א זי"ע שמדרכי האויב צריך יהודי להחכים מהי דרכו הוא, ומוזה שהיונים ראו זאת לעיקר העיקרים יש ליהודי ללמוד שהעיקר הוא יש לכם חלק באלקי ישראל. וכמאמר מרן הק' מקוברין זי"ע שיהודי שאינו מסוגל לעמוד להתפלל ולשפוך את לבו לפני השי"ת אף לאחר שעבר על האיסור החמור ביותר שבתורה, לא דרך על מפתן החסידות, ואח"כ הוסיף על מפתן היהדות. ממאמר זה נובע חידוש עצום. שלכאורה יהודי שעבר על האיסור החמור שבתורה איזו חוצפה היא שיתייצב אח"כ בתפלה לפני השי"ת, אלא שהיסוד של יהודי הוא שיש לכם חלק באלקי ישראל בכל מיני המצבים, אף במצבים השפלים ביותר בחי' למטה מעשרה, שגם לשם מגיע אור האלקות. יהודי הוא בן המלך שאיך שהוא שפל וירוד ואף שמענישים אותו בכל מיני עונשים אין מציאותו יכולה להשתנות מהיות בן המלך. מעמד זה של יהודי הוא נצחי, וכאשר הוא זוכר זאת הריהו יכול לשוב ולהיאתו בזה שיש לכם חלק באלקי ישראל.

וענין זה של חלק באלקי ישראל שייך לא רק בפנימיות העיניים אלא בכל תהלוכות החיים.

יהודי צריך לבחון כל הנהגותיו האם יש בהם חלק לאלקי ישראל. וע"ד שאמר מרן בעל דברי שמואל זי"ע, וכן איתא בשם החפץ חיים, שכאשר יהודי מברך בבוקר שלא עשני גוי צריך הוא לבדוק היטב את עצמו האם באמת כולו יהודי, וכלשון היסוה"ע זי"ע, "דורך איד", האם אין בו אף אבר אחד גוי. ולדוגמא, בנוגע להליכות הבית בעיני מותרות וכדו', הרי מלבד כל העיניים השלייים שיש במותרות צריך לראות בכל דבר שיהיה לכם חלק באלקי ישראל, אם אבא באהל ביתי עד אמצא מקום לה', בית שאין בו חלק לאלקי ישראל הוא מופרך לגמרי אצל יהודי. והוא כדאיתא ביסוה"ע (ח"ב ט, כד) על מד"כ ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שורף ויקצף משה על אלעזר ועל איתמר, ואח"כ אמר אהרן ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' וישמע משה וייטב בעיניו, ומפרש, וישמע משה, ששמע כאן דרך חדשה, שאינו אומר כתורה עשיתי או כהלכה עשיתי אלא הייטב בעיני ה', שיהודי צריך לשקול כל דבר שהוא עושה הייטב בעיני ה', וישמע משה את החידוש הזה בדרך עבודת ה' וייטב בעיניו. והוא ג"כ ע"פ האמור שהעיקר אצל יהודי הוא שיש לכם חלק באלקי ישראל, וזה שייך באופן כללי על כללות האדם, וכן באופן פרטי שבכל עיניו הוא צריך לבקש הייטב בעיני ה' ולשקול כל פעולה שהוא עושה האם זה לרצון ולנח"ר לפני השי"ת.

ובזה החשיכו היונים עיניהם של ישראל. שכל שאר גזרותיהם היו לבטל עיניים מסוימים, אבל בגזרה זו של כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל החשיכו לגמרי את עיניהם של ישראל, שכן זוהי התכלית. ונר חנוכה מאיר לישראל בכל המצבים השפלים שיהודי נמצא, שיש לכם חלק באלקי ישראל.

מרן אדמו"ר בב"א זי"ע אמר, ח'נוכת ר"ת מ"לה ש"בת ח'ודש, הו שביקשו היונים לעקור מישראל עיניהם של ישראל. והר"ת שלהם שיר חנוכת הבית ר"ת שמח"ה.

וי"ל בבי' הענין, דהנה כאשר מדינה לכובשה הוא מבקש בעיקר מבצריה. עיקר הכח של מדינה מתו ולכן משקיע האויב את כל כוחותיו ו המבצרים. וג' עיניים אלו, מילה ש המבצרים היהודיים, ולכן רצו היונים ג' דברים אלו, כאשר הם מקור כחו ע השורש המשותף לג' עיניים אלו היא מקור כחו של עם ישראל, והבהירו עיקר היהדות. והנה באמונה יש ב' אמונת ה', האמונה שהבורא ית"ש הוא לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה המעשים, ושהבורא ית"ש יודע כל נ וכל מחשבותם. והב', האמונה כי שישראל הם העם הנבחר להשי"ת וד עמהם למעלה מן הטבע. וב' חלקיני בדיברה הראשונה אנכי ה' אלקיך : מארץ מצרים שהיא מצות האמנת אמונת ה', ואלקיך, האמונה שהוא ואתה חלק א' ממעל. והיונים בקשו ל וזהו שגזרו כתבו על קרן השור ש בא' ישראל, לעקור את יסוד האמונ וג' העיניים הנז' שורשם אמונה אמונת ה' והאמונה כי חלק ה' עמו על בהירות האמונה של יהודי, עד ע על אמונתו. וכן האמונה כי חלק ו והיה לאות ברית ביני וביניכם, שהו ברית בין הקב"ה וישראל, והיא או חלק א' ממעל ושייך ללגיונו של מלך. לעקור מישראל את האות שהם לג וכמו שגזרו שיכתבו שאין לכם חלי